

OM AMERIKANSK MISJONSINNSATS

av

PER HASSING

Håndbøker blir betraktet som ensformig lesning, og kanskje er de det, men for den som fordyper seg i dem, analyserer tall og opplysninger, sammenligner og trekker konklusjoner, gir håndbøker et vell av kunnskap og innsikt.

North American Protestant Foreign Mission Agencies for 1964 er den sjette utgave av en slik givende håndbok. Den er gitt ut av «Missionary Research Library» (New York), er vakkert trykt, greit ordnet og meget omfattende. Den gjør ikke krav på fullstendighet, da mange grupper ikke svarte på spørreskjemaene. Det er et aber ved boken at de statistiske opplysningene ikke er tabulert. Man får her riktig navn og adresse på 357 misjonsorganisasjoner, til og med telefonnummeret er oppgitt. Man får rede på hvem som er ansvarlige ledere, hvor mange penger det ble samlet inn i 1963, hvor mange misjonærer hver organisasjon underholder, hvor de arbeider, og hvilke blader hver organisasjon gir ut.

Ikke alle organisasjonene sender ut misjonærer. Mange av dem gir økonomisk støtte til visse formål, f. eks. spedalskearbeide, eller til arbeide blant visse folkeslag. «The Wycliffe Bible Translators» begrenser seg til bibeloversettelser. Men 266 organisasjoner sender misjonærer utenfor USA og Canada.

Som et hele utgjør dette en veldig innsats for misjonen i form av personale, penger, personlig initiativ, offervilje og organisatorisk talent. Over 150 millioner dollar ble brukt utenfor USA og Canada i 1963; over 26 500 misjonærer var i arbeide, fordelt på 50 land i Afrika, 46 i Asia og Stillehavsområdet, 50 i Latin-

Amerika, i tillegg til 26 land i Europa (inkludert Russland), Australia og Ny Zealand.

Variasjonen er kolossal og kan virke forvirrende. Den største av enkeltorganisasjonene er «Southern Baptist Convention» med 1 778 misjonærer i 46 land — deriblant Tyskland, Israel, Italia, Portugal, Spania og Sveits — og et forbruk på misjonsmarken av 19 029 167 dollar. En av de minste er «Church of Christ (Holiness)», USA, som har 3 misjonærer i 3 land og et forbruk på misjonsmarken av 3 175 dollar. Noen av navnene må en forundre seg over; for eksempel: «Air Mail from God Mission», «American Messianic Fellowship», «Missionary and Soul Winning Fellowship» osv. At disse blir inkludert i en slik håndbok på like fot med de eldre og største kirker og selskaper sier ikke så lite om amerikansk sans for demokrati og respekt for dem som er så helt annerledes enn de vanlige.

Analyserer en sifrene finner en ikke bare at de store er virkelig store, men at de små er i sannhet små. Selv om det er en mengde selskaper og organisasjoner, så er det en liten gruppe på ca. 25 kirker og organisasjoner som gjør den største innsatsen personlig og finansielt. Det er 36 selskaper som har mellom 100 og 250 misjonærer, 13 har 250–500, 6 har 500–1 000, 3 har 1 000–1 500, og to — De sydlige baptistene og Metodistkirken — har over 1 500 misjonærer. Ser man på pengesummene som blir sendt ut av landet, får man et lignende bilde. Baptistene har 21 selskaper som bruker 28,6 millioner dollar på misjonsmarken, men 5 av disse bruker 25,7 millioner dollar på misjonsmarken. Lutheranerne har 11 selskaper som bruker 10,7 millioner dollar på misjonsmarken, men 9,5 millioner dollar blir brukt av bare 3 selskaper. Metodistene er oppført med 9 selskaper som sendte 17,7 millioner dollar til misjonsmarken, men 16,6 millioner dollar ble gitt av en kirke. Tallet for pinsevennene er 14 organisasjoner som sendte ut 5,6 millioner dollar, men 4,9 millioner ble brukt av to selskaper. Ser en det hele i et slikt perspektiv, så blir det adskillig større enhet og samling over bildet enn hva man kan få inntrykk av ved første øyekast.

Større enn skillet mellom de store og små organisasjonene er

kløften som skiller de fem nasjonale misjonsorganisasjonene. Canadas og De forente staters nasjonale kirkeråd samarbeider godt og har henholdsvis 10 og 61 medlemsorganisasjoner. Det evangeliske misjonsråd har 57, Det mellomkirkelige misjonsråd har 48, og Det internasjonale kirkeråd har 18 medlemsorganisasjoner. Mellom de to første (Canada og USA) organisasjoner er det et utmerket samarbeide. Forholdet mellom de tre siste er ikke så særlig godt, og kløften mellom de to første og de tre siste er meget dyp. Skillet gjelder teologiske, sosiale og politiske synsmåter. De to første kaller de tre siste for fundamentalister; de tre siste kaller de to første for liberale.

Når en betrakter denne kløften, må en ikke glemme at det er nyanser i oppfatningen og divergerende synsmåter innenfor disse gruppene, men stort sett kan en si de to første er alliert med Kirkenes Verdensråd, har akseptert den historisk-kritiske metode for bibelforskningen, hevder at kirkene må ta aktiv del i løsningen av samfunnsproblemer (som raseproblemet) og politiske spørsmål. De er imot de ultra-konservative tendenser i amerikansk politikk. Disse kristne leser gjerne *The Christian Century*. De tre siste gruppene står utenfor Kirkenes Verdensråd, nekter den historisk-kritiske metode i bibelforskningen, heller til en form for verbalinspirasjonsteorien, holder seg helst utenfor spørsmål som har å gjøre med samfunnsproblemer og politikk, er sterkt antikommunistiske og er gjerne politisk konservative. Disse kristne leser helst *Christianity Today*. Ovenstående karakteristikk må ikke tolkes altfor rigorøst, men stort sett holder den stikk. Et interessant, men åpent spørsmål er om det også er et avgjørende sosiologisk skille mellom disse to grupper.

Karakteristisk for individualismen i amerikansk samfunnsliv er at 164 av de 357 organisasjonene som rapporterte, ikke tilhører noen av de nasjonale organisasjonene, men opererer helt uavhengig av alle de andre. Mest betydningsfull av disse er igjen «Southern Baptist Convention».

Sammenligner man håndboken med den som kom for to år siden, viser den ingen betydningsfull forandring. «Southern Bap-

tist Convention» f. eks. rapporterer en økning i inntekten på 1,2 millioner dollar og en økning i misjonærstaben på 230. Tre av de største lutherske kirkene — «Lutheran Church in America», «The American Lutheran Church» og «Lutheran Church, Missouri Synod» — øket sin samlede inntekt med 205 000 dollar og deres samlede misjonærantall gikk opp med 79. Metodistkirken derimot rapporterer en nedgang i inntekten på 500 000 dollar og en nedgang i antallet misjonærer på 79. Tar man de urolige tilstander i verden med i betraktningen og husker at ikke alle følger samme rytmen i arbeidsmåte, så blir det totalt sett liten forandring over toårsperioden.

Misjonsarbeidet har godt tak på de enkelte kristne i Amerika, man får nesten inntrykk av at det er i god forstand en folkebevegelse støttet av millioner av kristne utover dette veldige land. Men sett fra et ekumenisk synspunkt, stiller saken seg noe annerledes. Den betydningsfulle internasjonale og mellomkirkelige misjonskonferansen i Edinburgh ble holdt i 1910. På det tidspunkt var 96 av disse sendende misjonsorganisasjoner i virksomhet. Siden er det blitt dannet 163 nye selskaper som alle sender ut misjonærer: 21 ble organisert i perioden 1910—1919; 25 mellom 1920—29; 44 mellom 1930—45; og hele 73 siden 1946. Det viser seg at den ekumeniske bevegelsen ikke på langt nær har nådd til «de alminnelige medlemmene», og at det i så måte sikkert blir oppgaver for ekumenisk sinnede kristne og kirker i mange år ennå. Misjonsutdannelsen må ta sikte på å vise at i vår tid trenger kirken en samlet innsats på et globalt plan. Misjonsopplysningen må videre ta sikte på å vise at de store ekumeniske problemer på misjonsmarken ikke kan bli løst uavhengig av den ekumeniske situasjon i Amerika, og, en kan tilføye, i Europa. For det er jo de allerede splittede kirker i Afrika, Asia og Latin-Amerika som blir gjenstand for all denne misjonsvirksomhet. Spørsmålet om kirkens enhet må tas alvorlig av alle kristne, ikke minst for misjonens skyld. Kirkene er, tross alt, gjensidig avhengige av hverandre.

Amerikanske kristne tar ikke bare underholdet av misjonen alvorlig, men også misjonsundervisningen og misjonsstudiet.

Håndboken har en liste på 112 høyskoler og universiteter («theological seminaries and divinity schools of universities») hvor misjonen går inn som fag i leseplanen og hvor det er en eller flere professorer som har ansvar for faget. Det er 145 lærere på listen; av disse har 52 titelen «Professor of Missions», 9 er «Associate Professor», 5 er «Assistant Professor», 7 er «Instructor», og 73 kombinerer misjonsundervisningen med andre fag.

Til slutt kan en på bakgrunn av denne på så mange måter imponerende misjonsinnsats stille et gammelt spørsmål. De tre nordiske land har hver sitt misjonstidsskrift, hvorfor har ikke amerikansk misjon sitt eget videnskapelige organ?